

VERSLAG

Openbare vergadering van de raad van de gemeente Houten, gehouden op
29 maart 2018 om 20.00 uur in de raadzaal van het gemeentehuis van Houten

Inhoudsopgave – RCV18.004

Inhoudsopgave –	1
Tabel aan- en afwezig	2
1. Opening	3
2. RCA18.008 Vaststellen van de agenda	3
3. 2018-013 Onderzoek van de rechtmatigheid van de verkiezingen, onderzoek geloofsbrieven en toelating nieuw gekozen raadsleden	3
4. LTM18.04 Vaststellen geactualiseerde lijst openstaande toezeggingen en moties 27-03-2018	3
5. RCV18.003 Vaststellen verslag van de vergadering van de raad van 06-03-2018	3
6. LIST18.004 Vaststellen doorlopende lijst van 27-03-2018	3
7. Afscheid raadsleden	3
8. Sluiting	13
Bijlage 1: Toezeggingen	14

Tabel aan- en afwezigen

Voorzitter W.M. de Jong, burgemeester		
Griffier W. van Zanen		
Leden	Partij	Opmerkingen
A.M. Dekker-Groen	D66	
J.A. Groenveld	D66	
E. van Luling	D66	
E.M.H. Noteborn-Hendriks	D66	
P. Steehouwer	D66	
E.W.O. van Vliet	D66	
J.C.W. van Doorn-van Bijlevelt	ITH	
F.G.J. van der Meij	ITH	
G. Zandbergen	ITH	
W. Zandbergen	ITH	
Dagniaux, M.G.	VVD	
Y. van Dijk-Hessing	VVD	Afwezig
E.G.J. Stiekema	VVD	
R.C.P. Vis	VVD	
W. Boersma-Zandbergen	CDA	
J.N. de Jong	CDA	
R.M. Pelleboer	CDA	
E.J. Visser	CDA	
A. Biesheuvel	PvdA	
J. Dubbink	PvdA	
A.E. van Loon	PvdA	
H.S. de Groot	GroenLinks	
D.J.P. Jimmink	GroenLinks	
M.G.H.M. Hofstee	HA!	
A.A.F. ten Hoeve	HA!	
J. Smith-Visser	ChristenUnie	
R.J. Speksnijder	ChristenUnie	
W. van den Berg	SGP	
P. Ooms	SGP	
Wethouders		
M. van Liere	wethouder (D66)	
H.J.C. Geerdes	wethouder (VVD)	
C. van Dalen	wethouder (CDA)	
J.C.H. Rensen	wethouder (PvdA)	

1. Opening

De **voorzitter** opent deze bijzondere en feestelijke raadsvergadering en heet de aanwezigen welkom. Hij meldt dat mevrouw Van Dijk zich ziek gemeld heeft.

2. RCA18.008 Vaststellen van de agenda

De agenda wordt conform vastgesteld.

3. 2018-013 Onderzoek van de rechtmatigheid van de verkiezingen, onderzoek geloofsbrieven en toelating nieuw gekozen raadsleden

De **voorzitter** verzoekt de heer Dagniaux als voorzitter van de commissie die het onderzoek heeft uitgevoerd uit zijn bevindingen te komen vertellen. De commissie bestaat verder nog uit de leden Noteborn en Hofstee.

De heer **Dagniaux** verklaart dat de commissie die de geloofsbrieven heeft onderzocht geen beletselen heeft gevonden om de nieuw gekozen leden tot de raad toe te laten en dan ook voorstelt om hen toe te laten tot de raad. De **voorzitter** constateert dat de raad dit voorstel kan overnemen en ook instemt met het resultaat van het onderzoek naar de rechtmatigheid van de verkiezingen.

De raad stemt in met de toelating van de nieuw gekozen raadsleden tot de raad.

De raad stemt in met het resultaat van het onderzoek naar de rechtmatigheid van de verkiezingen.

4. LTM18.04 Vaststellen geactualiseerde lijst openstaande toezeggingen en moties 27-03-2018

De geactualiseerde lijst wordt conform vastgesteld.

5. RCV18.003 Vaststellen verslag van de vergadering van de raad van 06-03-2018

Het verslag wordt conform vastgesteld.

6. LIST18.004 Vaststellen doorlopende lijst van 27-03-2018

De doorlopende lijst wordt conform vastgesteld.

7. Afscheid raadsleden

(In afwijking van de gebruikelijke verslaglegging is in de eerste van onderstaande toespraken het gebruik van de eerste en tweede persoon aangehouden om de persoonlijke noot in de toespraak makkelijker te kunnen behouden.)

De **voorzitter** spreekt de vertrekkende raadsleden en overige aanwezigen toe.

“Goedenavond, dames en heren. We gaan afscheid nemen van een flink aantal raadsleden, ongekend veel dit keer: 13 stuks maar liefst. Voor een deel is dit veroorzaakt door de voor-

keursstemmen. Voor een groot aantal van jullie is het een verwacht aftreden, maar toch zal het voor sommigen ook een behoorlijke teleurstelling zijn dat ze nu afscheid moeten nemen. Van mevrouw Van Dijk nemen we op een ander moment afscheid, volgens afspraak gebeurt dat op 13 april a.s. als ook het informele afscheid van de raad er zal zijn.

Degenen die afscheid nemen spreek ik toe op alfabetische volgorde, niet op leeftijd of op anciënniteit. En al helemaal niet op levenservaring, vermeende levenservaring of volgorde van politieke prestaties. Allemaal hebben jullie kortere of langere tijd de voorname rol van volksvertegenwoordiger in de raad op je genomen. De raad is zoals bekend het hoogste democratische orgaan in de gemeente. Het is een taak die veel tijd vergt, veel inzet en vaak ook je privéleven flink belast. Jullie hebben het allemaal gedaan en ik kan als burgemeester zeggen dat de samenleving in Houten jullie daar dankbaar voor is.

Ter afsluiting van deze raadsperiode hebben we voor iedereen een kunstwerkje laten maken. Niet alleen voor de afscheidnemende raadsleden, maar voor alle leden van de raad en het college. Het is gemaakt door Pia Spong die op moderne wijze de oer-Hollandse traditie voortzet van het portretteren van notabelen in vergadering bijeen. Ze heeft een aantal raadsvergaderingen bijgewoond om de tekeningen te maken. Waarschijnlijk heeft een aantal van u zich wel afgevraagd wat toch die dame met dat opvallende rode haar aan het doen was. Nou, nu weet u het.....Het bijzondere is ook dat ze tekeningen rechtstreeks op de iPad maakt. De afscheidnemende raadsleden krijgen het van mij overhandigd en de rest krijgt het door de griffie straks uitgereikt.

Ik begin bij Arnold Biesheuvel

- Arnold. Hoe zal ik jou eens typeren. Misschien als een ouderwetse sociaaldemocraat. Beetje vaders Drees, maar dan wat flamboyanter ;)
- Voor de tweede periode ben je alweer raadslid, van '88-'94 heb je ook al eens in de raad gezeten, ook ben je nog commissielid geweest in de periode 2003-2006. Aan jouw raadslidmaatschap komt weliswaar een einde na een voor de PvdA teleurstellende uitslag, maar verslaafd aan de politiek als je bent, blijf je nog gewoon commissielid...
- Soms ben je, in mijn eigen woorden, weleens een wat knorrige oude man, maar meestal overheerst het bedachtzame, overtuigende en inhoudsvolle betoog.
- Jij hebt ook Christelijk Gereformeerde roots en op de een of andere manier kun je merken dat dat jou nooit helemaal heeft losgelaten. Een enkele keer uit zich dat zelfs in citaten uit de bijbel die een SGP-er niet zouden misstaan. Wat zeg ik: waar de SGP een puntje aan kan zuigen. Je hebt mij eens verteld dat de sociale normen die Jezus in het nieuwe testament voorhield, voor jou nog altijd mooie en belangrijke richtlijnen zijn.
- Ik zou jou ook wel een rechtlijnige politicus kunnen noemen. Je staat voor je ideologische principes en schaamt je er ook niet voor.
- Een keer per jaar ben je in mijn beleving ineens een week of 3, 4 afwezig. Dan wijd je je aan de jaarlijkse lange afstand fietstocht. Ik heb grote bewondering voor je uithoudings- en doorzettingsvermogen. Ik vind het ook best bijzonder dat je dat alleen doet. Ik heb zelfs al weleens mensen gesproken die jou op de camping in het buitenland aan zagen komen fietsen. Dus het klopt, er wordt hier niet gefraudeerd.
- Volgens mij ben je ook een gelukkige opa. Ik heb je tenminste regelmatig kunnen betrappen op het op gelukzalige wijze spreken over je kleinkinderen
- Zoals de veteranen uit deze raad wel weten, vind ik het leuk om boeken weg te geven. Boeken die ik zelf heb gelezen. Daardoor weet ik wat erin staat, dat is altijd veel leuker om weg te geven, en bovendien werk ik op die manier ook mee aan de circulaire economie. Dus voor jou en voor jullie allemaal die afscheid nemen heb ik een boek.
- Maar deze keer heb ik voor iedereen ook iets anders: *een verkeersbord*. Dat is ook in het kader van kringlopen en hergebruik. De gemeentewerf heeft een enorme voorraad

aan borden die niet meer gebruikt mogen worden omdat ze niet meer aan de laatste richtlijnen voldoen. Die staan daar toch maar te verstoffen. Dus ik dacht: daar kan ik wat mee. Je zou kunnen zeggen dat net als bij afscheid nemende raadsleden, daarvan de houdbaarheidsdatum is verstreken...

- Voor jou, Arnold heb ik een rechtdoor bord, om daarmee iets van je vaste, ideologische koers weer te geven. Geef het een mooi plaatsje!
- En als boek heb ik voor jou bedacht: 'Niet de kiezer is gek' van Tom van der Meer. Een prachtig betoog over de waarde en de vernieuwingskracht van onze representatieve democratie. Als de kiezer in Nederland een andere koers wil, richt hij gewoon een nieuwe partij op en krijgt hij meteen ook best wel makkelijk allerlei zetels, lokaal en landelijk komt dat voor. En dan stemt hij dus gewoon met de voeten. En de PvdA verliest, dat voelt misschien onterecht, maar – nu komt het cliché: - De kiezer heeft in een democratie altijd gelijk.....

Marcel Dagniaux

- Marcel, ook jij hebt 4 jaar in de raad gezeten. Jij bent voor mij naast een gewetensvol raadslid die zijn huiswerk altijd op orde heeft, ook Veteraan, altijd op zijn post. Bij de veteranendag, de aubade op Koningsdag, de 4 mei herdenkingen en de 5 mei viering ben je er steevast bij. Je bent in Libanon geweest. Dat heeft zijn stempel gezet op jouw persoonlijkheid en je kijk op de wereld. Je hebt daar dingen gezien die jou voor altijd hebben gevormd. Heel nare zaken ook, mede daardoor is veteraan zijn een onderdeel van je identiteit.
- Over identiteit gesproken. Je bent ook iemand die steeds aandacht heeft en heeft gevraagd voor ruimte voor ieders geaardheid, voor iedereen ongeacht identiteit of geaardheid om er te mogen zijn, om niet gediscrimineerd te worden. Zelfs tot vlak voor de verkiezingen. En dat deed je niet voor de publiciteit, maar echt omdat het in je persoon zit, het ook echt bij jou hoort.
- Je bent ook een echte debater, je houdt ervan en vindt het belangrijk. Ook als iedereen al uitgeteld is, ook om 1 uur 's nachts, ga jij het debat aan. Voor jou is dat ook de essentie van politiek en dan gaat het niet alleen om meerderheden of minderheden, maar om goede meningsvorming via het debat.
- Je bent ook financieel onderlegd, je komt frequent met scherpe vragen over financiële details. Daar hebben we ook echt goed van kunnen profiteren.
- Maar toch ga je ons nu loslaten. Wil je ook loslaten. Voor een deel heeft het ook te maken met je gezondheid, je draagkracht, je ziektegeschiedenis, maar zeker ook omdat je op een bepaalde manier raadslid wil zijn en daar misschien ook niet altijd genoeg waardering voor voelde.
- Juist omdat je zo betrokken bent, heb je ook lang gearzeld: welke weg zal ik gaan. Destijds heb je wel overtuiging gekozen voor het raadswerk, toch waren er ook zaken die tegenvielen.
- Daarom voor jou een bord met twee pijlen, symbolisch voor de afwegingen die je hebt moeten maken. En een mooi boek: 'Kind van het ereveld' van Remco Reiding. Een ontroerend en fascinerend verslag van een zoektocht naar de identiteit en de familie van overleden Russische soldaten op het ereveld in Amersfoort. Soldaten die ver van huis hun leven hebben gegeven voor onze vrijheid. Mensen met wie we ons misschien niet zo snel identificeren, afkomstig uit de voormalige Sovjetunie, maar evenzeer mensen van vlees en bloed met achtergebleven familie. Dat heeft mij geraakt, ik denk dat het jou ook zal raken en ik hoop dat je er met plezier in zult lezen.

Agaath Dekker

- Agaath, ook jij gaat vertrekken na 4 jaar, terwijl je nog wel zo recent het beste raadslid bent geworden. Moeten we dat typeren als vertrekken op het hoogtepunt?? Het was een mooi moment om je dochter jou te zien toespreken in de raad, over het voorbeeld wat jij ook voor haar bent geweest.

- Je hebt je in je raadsperiode voor veel dingen sterk gemaakt, maar wat mij toch wel vooral bijstaat zijn Fietspaden en fietsveiligheid in buitengebied. Je bent voor en achter de schermen zeer actief en betrokken geweest. In zeker zin was je een lastig raadslid en dat bedoel ik dan in de positieve zin des woords: een terriër, tot de laatste snik bleef je schriftelijke vragen stellen en plannen indienen, nog zeer recentelijk en niet de indruk wekkend al aan je pensioen toe te zijn. Een van je laatste daden was een complete notitie over de verkeersmaatregelen in het buitengebied tussen Houten en Bunnik. Het zinde je niet dat daar in jouw beleving onvoldoende rekening werd gehouden met toekomstige ontwikkelingen.
- Wat past daar dan beter bij dan een N410 bord? Een van de belangrijkste routes uit dat buitengebied. Die wilde jij graag autoluw maken. Dit bord krijgt vast een ereplaatsje in je huis.
- Ook heb ik een boekje voor je, dat volgens mij helemaal bij jou past: 'Van eerste overheid naar eerst de burger'. Die titel is misschien wel in een notendop jouw politieke levensmotto. Het gaat om de inwoner, daar wil je naar luisteren, die zet je op de eerste plaats. Agaath: het ga je goed.

Jarno Groenveld

- Als ik zou moeten zeggen wie van de raadsleden die vanavond afscheid nemen de zwaarste teleurstelling heeft te verwerken, dan ben ongetwijfeld jij dat wel Jarno – ook al ga je er wel stoer mee om. Wat heb je hard gewerkt en ook lang toegewerkt naar het raadslidmaatschap, Via Skype heb je nog meegeleefd hier. In 2017 viel het raadslidmaatschap je toe. Je stond op een mooie plek, maar wordt nu toch van je plaats verdrongen. Zo gaat het in de politiek, in de democratie: de kiezer heeft altijd gelijk. Als democraat in hart en nieren die jij bent, zul je dat echt wel erkennen. Maar het vanbinnen voelen is een andere zaak. Je hebt wel wat te verwerken deze dagen.
- In de korte tijd dat je raadslid bent geweest heb jij geprobeerd het verschil te maken. Er was je eigenlijk geen inwerktijd gegund. We stonden al in de finale van de raadsperiode en je moest meteen presteren. Als jongste raadslid was dat best een zware opgave. Maar je deed je huiswerk goed en liet je ook in debatten niet van de wijs brengen. Ik zag dat je een steile leercurve had.
- Maar nu is dan toch alweer het afscheid daar.
- Voor jou dan ook een bord 'doodlopende weg', maar symbolisch. De weg hier loopt weliswaar even dood maar dat wil niet zeggen dat er geen toekomst is. Misschien moet je wel een stukje terug en een nieuwe aanloop nemen. Er komt vast wel weer een andere kans op je pad.
- Daarom ook voor jou een boek: 'Exponentiele organisaties'. Ik denk dat het jou wel aanspreekt, omdat het een beroep doet op de onbevangenheid en open opstelling die jonge mensen van nature wat meer hebben, nog niet gepokt en gemazeld door veel ervaring, maar daardoor wel met een meer 'open geest'. Dit boek schetst de reden waarom bepaalde nieuwe organisaties zoveel beter, sneller en goedkoper zijn dan traditionele. Dat heeft te maken met het slimme gebruik van data en internet en het inzetten van de klant of gebruiker als producent. Daardoor zijn groei en leercurves vaak exponentieel. Dit boek maakt inzichtelijk hoe die exponentiele groei en leercurves ook jou als persoon kunnen helpen om extreem effectief en productief te zijn. Jouw leven ligt nog voor je, zet al je talent in voor je persoonlijke groei en blijf niet staan bij deze teleurstelling!

Ciska ten Hoeve

- Bij onze kennismaking, nu een kleine 4 jaar geleden, nodigde je mij uit voor een ritje door Houten met paard en wagen. Ik heb er enorm van genoten. Ook erg leuk om op die manier een andere (!) kant van jou te leren kennen. Als er iets is wat ik niet had verwacht, was dat het wel. Het was superleuk en een bijzondere manier om door Houten te gaan.

- Je hebt het de afgelopen jaren niet makkelijk gehad. Je kampte met relatieproblemen, met je gezondheid, zocht naar ander werk. Je hebt zelfs een tijdje noodgedwongen het raadswerk neer moeten leggen.
- Lang ben je op zoek geweest naar een nieuwe levensinvulling. Maar: opeens weet je het: 'ik word conducteur', zo staat het zelfs op je twitter profiel....
- het 'spoor' heeft je getrokken. Je hebt de opleiding voor conducteur gedaan en werkt nu naar mijn indruk met veel plezier in de trein.
- Voor jou een mooi bord om je te doen beseffen dat een spoorweg altijd in de buurt is. Tenminste, met een beetje fantasie zie ik dat er in.....
- Maar ook een boek, over hoe je mensen zich welkom kunt laten voelen: 'Hostmanship' van John Gunnarsson. Want wat is er belangrijker in de trein, dan om mensen zich welkom te laten voelen. In het boek staat een mooie anekdote over een conducteur van de Zweedse spoorwegen die 'hostmanship' hoog in het vaandel heeft. Hem was te verstaan gegeven dat hij er alles aan moest doen om het zijn passagiers naar de zin te maken. Toen een van de passagiers met de trein op weg naar het vliegveld, voor een begrafenis in het buitenland, door een gestrande trein zijn vlucht dreigde te missen organiseerde de conducteur een helikoptervlucht om hem toch nog op tijd voor zijn vlucht op het vliegveld te krijgen. Gunnarsson noemt dat een vorm van niet ingekaderd *hostmanship*.....Wie weet kan de NS van deze anekdote nog iets leren.

Michel Hofstee

- Michel. In mijn ogen ben jij al ruim 10 jaar een baken van rust in de raad. Het gebeurt niet vaak dat ik jou moet vermanen om het kort te houden. Bij gebruik van spreektijden had Houten Anders vrijwel altijd een mooie reserve. Gekscherend werden jullie minuten wel eens door jullie zelf in de aanbieding gedaan bij andere partijen. Je windt je niet snel op, maar als dat gebeurt grijp je naar de interruptiemicrofoon en ben je ook echt verontwaardigd.
- Het raadslidmaatschap stopt voor jou, misschien kunnen we stellen dat het toch niet is wat je wil. Je bent enthousiast begonnen bij ITH. Daar teleurgesteld uitgestapt. Vanwege je overtuiging dat een lokale partij echt het verschil kan maken ben je gestart met Houten Anders!, hebt daar bij de vorige verkiezingen twee raadszetels mee binnengehaald, maar uiteindelijk stopt het nu ook hier. Je kiest voor een andere koers in je leven.
- Daarom voor jou een bord: 'let op naderende bocht'. Om je te herinneren aan de koerswijzigingen in je leven. En een prachtig boek: 'Fouten maken moet' van Remko van der Drift. Eigenlijk gaat dat over de kunst van het leren. Fouten maken is de meest fundamentele manier van leren. Maar dan moet je ze wel eerlijk durven erkennen, niet alleen met een sorry of over tot de orde van de dag, nee door zelf ook echt erdoorheen te gaan en te accepteren dat er iets echt anders is gegaan dan je eigenlijk wenst. Dat ook toe te geven, daar echte lessen uit te trekken en die te gebruiken om de gewijzigde koers in je leven dan in te vullen. Dat is kracht.
- Volgens mij ben jij wel zo iemand, die zo oprecht in het leven staat dat je fouten niet ziet als falen, maar als leermomenten. Veel plezier...

Jan de Jong

- Jan..... Wat moet ik nou met jou? Het is natuurlijk wel een beetje raar en ook wel erg onverwacht om van jou in deze vergadering afscheid te moeten nemen. Wie had verwacht dat jij door voorkeursstemmen zo laag op de lijst zou komen dat je niet in de raad komt terwijl het CDA nota bene 5 zetels haalt. Maar ik denk dat ik namens zeer velen spreek dat je dat eigenlijk niet hebt verdiend. Jouw inzet voor Houten en voor het brede raadswerk is fenomenaal. Dat gaat dan niet alleen over je 6 jaar als raadslid of je 2 jaar als commissielid maar op zoveel andere manieren. En op de een of andere manier, ik weet niet hoe het komt, heb ik het idee dat dit afscheid wel eens tijdelijk zou kunnen zijn.
- Dus in jouw geval ga ik het toch maar wat kort houden

- Jouw motivatie voor de politiek is altijd geweest 'mensen'. Jouw motto zou kunnen zijn 'met het oog op de samenleving'. Daarom voor jou een bord met mensen er op, en dat bord zegt eigenlijk 'let op mensen!!'. Daar gaat het altijd om, dat is jouw drive.
- En het boek dat ik je wil geven is van Herman Finkers 'De cursus omgaan met teleurstellingen gaat wederom niet door'. Want dat je nu niet in de raad blijft is ongetwijfeld een teleurstelling, maar of je daar nou een cursus voor moet gaan volgen...? Tegen de tijd dat je daar aan begint, is de teleurstelling wellicht al weer voorbij.

Andre van Loon

- Andre, volgens mij wilde jij niet weg. Het raadslidmaatschap beviel je na 6 jaar nog steeds goed. Ook jij bent in een eerdere periode raadslid en commissielid geweest. Al met al ben je al vanaf 2006 officieel in de Houtense politiek actief. Ik ken je als een deskundig, gedreven en betrokken raadslid. Vaak precies formulerend, met goede kennis van zaken. Eigenlijk wat minder politiek en zeker niet uit op het creëren van scherpe tegenstellingen. Je probeerde altijd in alle redelijkheid nog een keer uit te leggen waarom jij een bepaald standpunt huldigde. Ergens straalde je dan ook weleens wat verbazing uit als de ander jouw toch overtuigende verhaal niet maar zo maar accepteerde, maar daar uit puur politieke overwegingen dan toch tegen bleef ageren. Het woord 'vriendelijk' schiet mij ook in de gedachten als ik je voor me zie.
- Voor jou een bord 'werk in uitvoering'. Want zo sta jij denk ik wel in het leven. Het is nooit af, kan altijd beter en je gaat gewoon door.
- Maar je krijgt wellicht ook meer tijd en daarom ook een boek, over de Rijn van Martin Hendriksma. Werkelijk een fascinerend verhaal, waarin de auteur de Rijn van oorsprong tot monding nareist, en vele verhalen optekent uit heden en verleden. De rivier gaat echt voor je leven en het nodigt uit tot zelf ook eens die machtige rivier, die ons land zo heeft gevormd – want wij zijn eigenlijk niets anders dan de Rijndelta - te gaan nareizen. En op de een of andere manier vond ik een reisje langs de Rijn wel bij jou passen...

Eldert van Luling

- Ach Eldert, hoe vaak is jouw naam verkeerd uitgesproken in de raad? Terwijl je toch als commissielid al vanaf 2007 en als raadslid de afgelopen 4 jaar in ons midden was. Er waren raadsleden die tot het einde toe zijn bleven spreken over 'de heer Luling'. En dan baste jij er weer overheen 'Van Luling!'. Maar aan je deskundige inbreng kan het niet hebben gelegen. Want jij voerde vaak het woord als een halve, wat zeg ik, een hele deskundige. 'de afdeling' was een gevleugeld woord in veel van jouw betogen. En daarmee, dames en heren, bedoelde de heer Van Luling natuurlijk de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Maar voor hem, als vakman, was dat een vanzelfsprekendheid.
- Je was altijd scherp op het precies naleven van wet- en regelgeving, het goed rekening houden met jurisprudentie en het ook voorkomen van nieuwe 'zeperds' door de gemeente in complexe ruimtelijke dossiers. Daarmee schuwde je ook niet partijdruk of coalitiedwang te weerstaan. Inhoud en zorgvuldigheid stonden bij jou altijd voorop. Daarmee toonde je jezelf een waardig lid van de representatieve democratie. Je wilde op verantwoordelijke wijze invulling geven aan je raadslidmaatschap. Dat doen we hier natuurlijk allemaal, uiteraard; maar jij doet dat zeker.
- Bij de moeilijke situaties rond de spuitzones kwam dat ook wel in bijzondere mate tot uitdrukking. Dat heeft je partij ook weleens hoofdbrekens gekost.
- En als ik jou dan een bord zou moeten geven denk ik zonder meer aan een inhaalverbod. Bij twijfel niet inhalen is zeker een motto dat jouw raadslidmaatschap wel typeert.
- En als boek: Ja, dat vond ik nog best wel ingewikkeld. Je hebt brede interesses, maar hoe je vrijetijdsbesteding eruit ziet, dat weet ik eigenlijk niet zo goed. Daarom voor jou, als enige, 2 boeken: 'De Lekdijk van Amerongen tot Vreeswijk' om eens heerlijk te genieten van onze eigen prachtige leefomgeving aan de boorden van de Lek. Op papier, maar ook

om geïnspireerd te raken om er eens langs te fietsen of wandelen; En: 'Reisverhalen over en uit Italië'. Op de een of andere manier, ik weet niet hoe het komt, maar heb ik het gevoel dat jij dat vast een heel mooie vakantiebestemming vindt.

Ine Noteborn

- Ine. Ook na 8 jaar raadslidmaatschap in Houten, ben jij voor mij eigenlijk altijd een verdwaalde zuiderling gebleven. Ik heb me weleens afgevraagd of je uiteindelijk niet terugverlangt naar het bourgondische leven in Limburg. En dan nu lekker als pensionado. Of ben je inmiddels zo 'verwesterd' dat je daar niet meer zou kunnen aarden? Ik denk dat dat nog wel zou kunnen.
- Toen ik hier binnenkwam, 5 jaar geleden, vroeg jij je af of deze gereformeerde burgemeester wel carnaval wilde of kon vieren. Ik dacht: 'Dat laat ik niet op me zitten'. En bij de eerste uitnodiging van een carnavalsvereniging om het openingsfeest van het seizoen mee te maken dacht ik 'ik neem Ine mee'. Jij reageerde meteen enthousiast en het eind van het liedje was dat we samen hebben gedanst. Volgens mij heb je je daarna geen zorgen meer gemaakt over mijn bereidheid ook burgervader te zijn voor het van oorsprong katholieke volksdeel.
- Een van jouw grote passies in de raad was inclusie. Meedoen. Erbij horen. Geen belemmeringen. Je hebt er wethouder Rensen bijna tot over de irritatiegrens mee lastig gevallen. Sommigen zouden zeggen: 'tot wanhoop gedreven'. Maar daar doe ik wethouder Rensen natuurlijk onrecht mee. Maar je hebt juist door je vasthoudendheid ook successen geboekt. Het echt onder de aandacht gebracht en ervoor gezorgd dat het voorlopig niet meer van de agenda verdwijnt.
- Daarom voor jou dit bord: invalidenparkeerplaats, maar dan met opruimplicht. Want je bent ook een hondenuitdrijver. Je woont bij mij achter in de buurt en ik zie je heel vaak een rondje door het park lopen.
- Als boek voor jou: 'Toon W is hersteld.' Een prachtig autobiografisch verhaal over een 'verwarde man' die vreselijke dingen heeft gedaan, maar uit de criminaliteit en de psychiatrie is weggekomen door aandacht en acceptatie en heel hard werken. Ik vind het een voorbeeld van inclusie en denk dat jij daar ook door geïnspireerd kunt raken.

Erik Jan Visser

- Ja, Erik Jan. Ook jij verlaat ons na 8 jaar goede diensten. Ik zeg, denk ik, niets te veel, als ik stel dat jij een centrale speler in het raadswerk bent geweest. Uiteraard als een van de fractievoorzitters ook binnen de coalitie, maar zeker ook in formele en informele posities die jij in het raadswerk hebt ingenomen.
- Ook jij hebt best een moeilijke tijd gehad in je privé - en zakelijk leven. Je hebt zware keuzes gemaakt, gezocht naar nieuwe wegen, geworsteld met de vraag wat wijsheid is.
- Maar inmiddels denk ik dat je heel goed in het spoor zit, in een nieuwe relatie, ander werk en met een leuk huisje op het Oude Dorp
- Vaak was je gezaghebbend in de raad. Echt op een manier van 'even afwachten hoe de discussie loopt en dan de microfoon grijpen' om daarna verbaal orde op zaken te stellen. Dat lukt natuurlijk niet altijd even goed, maar meestal wel. En dat kan ook alleen als je echt wat te zeggen hebt.
- Als voorzitter van de audit- en rekeningcommissie ben je invloedrijk, veel voorwerk is door jou samen met de andere zeer gewaardeerde leden van die commissie gedaan en daardoor heeft de raad ook meestal het gevoel dat er goed naar gekeken is. Niet om daarmee een politieke voorwas te doen, maar puur gericht op de effectiviteit van het raadswerk.
- Jij ben ook iemand die wel houdt van de goede dingen in het leven, je houdt van golfen, een lekker wijntje en leuke dingen doen. En je zet je via de Lions naast het raadswerk ook nog op allerlei andere manieren in voor de samenleving.

- Ik denk dat jouw leven na een flink hobbelige periode een mooie wending heeft genomen
- Daarom voor jou een bord met de aanduiding van splitsing van wegen. Er zijn altijd weer keuzes te maken. Dan twijfel je soms lang over de koers, maar je moet een keer een keus maken. Dat heb je gedaan.
- Als boek voor jou: 'De verborgen impact' van Babette Porcelijn. Die keus heeft toch vooral te maken met de bijna persoonlijke werdegang die ik jou heb zien maken op het gebied van de energietransitie. Door het rapport dat de drie gemeenten in de Kromme Rijnstreek hebben laten maken over de wijze waarop we naar een volledig duurzame energievoorziening zouden kunnen gaan, ben jij gaan beseffen dat er niet zoiets is als een 'free lunch'. Als je de energietransitie serieus neemt dan gaat dat grote impact hebben en zullen er pijnlijke keuzes gemaakt moeten worden.
- Dit boek gaat je helpen dat ook in je persoonlijke leven te doen.

Eric van Vliet

Eric, 4 jaar geleden was D66 de grootste en jij daarmee de trekker van de coalitievorming. Van kleinste partner in de coalitie, naar grootste partner, dat was een grote verantwoordelijkheid. Daar moesten jullie met elkaar, en jij ook, best even aan wennen.

Maar je hebt de verantwoordelijkheid zeer serieus opgepakt. Ik zie jou als iemand die altijd zeer zorgvuldig is, heel erg goed nadenkt en vooral wil voorkomen iemand tekort te doen. Bij kwesties in de coalitie probeerde je ook altijd weer de partijen op een lijn te krijgen. Je hebt eigenlijk volgens mij een hekel aan conflicten.

Dat is je, ook in je eigen partij niet altijd gemakkelijk gemaakt. De afsplitsing in de fractie, al vroeg in de periode, van Peter de Laat en aan het eind van de raadsperiode door Paul Stehouwer leverde behoorlijke spanningen op. Toch was jij nooit van het modder gooien en heb je ook bij deze hoogoplopende politieke en bestuurlijke conflicten steeds geprobeerd een zekere mate van harmonie te bewaren. Dat zal je niet altijd makkelijk zijn gevallen.

Denkend aan jou zie ik een raadslid dat bijna permanent een beetje verscholen achter zijn laptop zit, je maakt graag een minutieus verslag van alles. Soms reageer je daardoor wat traag op wat er gebeurt, en dat hinderde je weleens een beetje in het debat.

Je kent ongetwijfeld de methode van de *insights discovery*, waarbij je drijfveren en persoonlijkheidskenmerken in kleuren worden verwoord. Jij bent voor mij een echte blauwe man, terwijl er in de politiek eigenlijk heel veel rode mensen rondlopen. Dat was wel heel apart, en ook ingewikkeld. Je was heel precies op de details, maar wat minder haantje de voorste.

Het was voor jou ook best een tour om de politiek te combineren met werk en privé. Hoe vaak jij niet puffend de agendacommissie kwam binnenstomen na weer een lange treinreis of korte kooksessie thuis..... Dat is nu na 8 jaar buffelen voorbij. Hoewel...Vandaag werd er nog voor de laatste keer een beroep op je gedaan. Volgens mij kom je ook nu weer al werkend de trein uit vanuit Groningen.

Voor jou daarom een bord 'wegversmalling vooruit'. Het staat ervoor dat je zeker wat gaat verliezen. Je zult de politiek en de invloed die je daarmee hebt zeker gaan missen. Maar je leven krijgt ook meer focus en daardoor misschien ook wel meer concreet resultaat. In ieder geval meer tijd voor je gezinsleven.

Ik heb ook een boek voor jou: 'Tegen verkiezingen' van David van Reybroek. Eigenlijk is dat meer voor je partij. Want als er nou een partij is die te lijden geeft onder de wisselende kiezersvoorkeur dan is het wel D66. Misschien moet er maar een bezinningscommissie in D66 komen die nadenkt over het vervangen van de representatieve democratie door loting en het op die wijze aanwijzen van lekenpolitici uit de bevolking. Misschien een nieuw kroonjuweel voor D66?

Daarmee zijn we aan het eind gekomen van het afscheid van al onze vertrekkende raadsleden. Er gaan natuurlijk ook een aantal commissieleden vertrekken die we niet meer terugzien. Hartelijk bedankt voor jullie inzet voor het politieke bedrijf in Houten. Juist jullie werk is vaak werk op de achtergrond, maar o zo belangrijk voor het goed functioneren van de raad als geheel. Het gaat om Geert Jan Renia van de VVD, Ab Reeze van ITH, Pieter de Winter van het CDA en Bart Wendrich van Houten Anders. Ook hen wil ik bedanken. Verder is met elkaar afgesproken dat Erik van Vliet het woord zal voeren namens de afscheid nemende raadsleden.”

Erik van Vliet voert namens de 17 afscheid nemende raadsleden het woord. Hij vindt dat in zo'n slangenkuil als deze raadzaal best lastig, maar heeft hulp gehad van de griffier, die een aantal mensen heeft gebeld. Het is ook een gebaar om na de toespraken van de burgemeester, ook nog eens even stil te staan bij wat men als raad heeft meegemaakt in de afgelopen jaren. Even voor zichzelf sprekend, is hij toen hij klein was een keer naar een heel groot schip geweest. Vanaf dat moment wist hij: zo'n ding wil ik ooit eens besturen. Hij wilde heel graag naar zee, wilde stuurman worden. Vrachtwagenchauffeur leek hem ook wel wat maar dat ging allemaal niet door, want hij moest een bril en kon ook nog redelijk leren, dus dat is hij allemaal niet geworden. Maar uit een managementtraining heeft hij ooit opgedaan dat besturen, impact maken en invloed uitoefenen iets is wat bij hem past. En zo bekeken heeft de raad van Houten die jeugdroom volledig waargemaakt in de acht jaar dat hij daarin nu meeloopt. Dat was dus zijn persoonlijke motivatie. Maar - zo zegt hij richting de mensen op de tribune - de raad is van buitenaf vrij onzichtbaar. Na je verkiezing sta je weliswaar even in de schijnwerpers, maar daarna vangt het raadswerk aan, en wat merk je daar nu van als burger? Welnu, van binnen is dat eigenlijk heel boeiend werk. Je kunt iets bijdragen aan je leefomgeving, je kunt iets betekenen voor je mede inwoners - iets wat hem ook persoonlijk motiveert. En juist op dat punt heeft deze raad de afgelopen vier jaar veel gedaan. De raad heeft inwonerstoppen georganiseerd met in november 2014 de eerste over de Toekomstvisie. En nu is er bijna jaarlijks een inwonerstop. Dat is dus wel een memorabele zaak. De raadsvergaderingen worden uitgezonden, zodat mensen die niet aanwezig kunnen zijn wel naar de vergadering kunnen kijken en luisteren. Bij het debat over het Fort Honswijk waren er maar liefst 537 kijkers en luisteraars, dus ook dat is een memorabele zaak. Ook brengt hij nog even in herinnering het proces van de bewoners van de Odijkseweg, waarbij de raad – niet de gemeente - als opdrachtgever een proces heeft ingericht om het vertrouwen in de gemeente te herstellen en een duurzame oplossing voor de verkeersveiligheid te vinden. Dat was wel redelijk uniek: hij heeft uit de rest van Nederland eigenlijk nooit gehoord dat de raad rechtstreeks opdrachten geeft om dingen uit te voeren. Maar de inwoners hebben de raad ook weten te vinden. Ze hebben het middel van de petitie herontdekt, en de raad mocht vele petitie's in ontvangst nemen, zoals petitie's over de jeugdbibliotheek, het buitenzwembad en de bouwplannen van Den Oord. Ook het nog zwaardere instrument van het burgerinitiatief is hier de revue gepasseerd, een middel wat de burgers hebben weten in te zetten over experimenten met een basisinkomen en met cultuureducatie. Dat zijn echt memorabele dingen uit deze periode. De raad heeft ook zelf een aantal zaken opgepakt, zoals een speciale commissie met raadsleden, colleges en inwoners die voorstellen deed voor bestuurlijke vernieuwing; de raad is gestart met een speciale commissie Verbonden Partijen: zaken waar de gemeente lid of deelnemer van is maar die wat meer in de periferie zitten, zodat je er niet altijd een scherp zicht op hebt, die heel veel informatie leveren waar je niet 1, 2, 3 je weg in kunt vinden. Die commissie heeft dat allemaal netjes nagekeken en in kaart gebracht wat men daar als raad van zou moeten vinden. En tenslotte heeft ook de Audit & Rekeningcommissie onder voorzitterschap van Erik Jan Visser een topprestatie geleverd door de accountant eens flink aan te spreken op zijn contract en aan zijn contract te houden. Ook daarvoor heeft de raad een goede daad verricht. De raad heeft, kortom, veel gedaan voor de inwoners, de inwoners hebben de raad weten te vinden, de raad heeft ook zelf zaken opgepakt; maar wat maakt die raad van Houten nu zo bijzonder? Dat is in ieder geval – en is ook waar

William met een aantal van de aanwezigen over heeft gesproken - de goede sfeer, en een positieve, constructieve bestuurscultuur. Dat maakt Houten wel uniek. Hij citeert in dit geval Andre van Loon: 'Natuurlijk hebben we onze verschillen van mening, die we in de raad ook luid en duidelijk laten horen, maar altijd met respect voor elkaar; en dat is in andere gemeenten wel eens anders. De oproep aan de nieuwe raad zou dan ook zijn om dat te koesteren en altijd *met* elkaar en niet *over* elkaar het gesprek te voeren. Terecht heeft William die woorden aangereikt. Dat maakt de raad wel uniek want als je kijkt naar gemeenten om je heen, hoef je niet zo ver te fietsen om daar een totaal andere bestuurscultuur aan te treffen die ook met enige regelmaat de krant haalt. Aan de andere kant moet je als raad het algemeen belang dienen. Dat is altijd lastig, want wat is nu het algemeen belang? Dat is wat in deze zaal de meerderheid van de raad vindt. Dat belang wordt eenieder geacht te dienen, maar het wordt wel lastig als er een bewoner voor je staat die vindt dat zijn belang voorrang moet krijgen en dat je vooral naar hem moet luisteren. Dan moet je sterk in je schoenen staan om vol te houden dat je diens belang tegen andere zaken dient af te wegen. En toch moet dat. Want de raad is er juist om dat algemeen belang te behartigen. Het credo is wat dat betreft ook: durf te blijven besturen, en los het hier in deze raadzaal op. Los het op in het debat en niet in de krant. Zo is het hier vaak gegaan en weliswaar is de krant naarmate deze periode vorderde nog wel vaker gezocht, maar men heeft het toch altijd hier met elkaar kunnen oplossen. Ook dat maakt Houten wel uniek. Wat op het netvlies blijft staan van het politieke bedrijf alhier is de enorme passie en inzet van iedereen hier om de stad te besturen. Tegen de vertrekkende raadsleden zou hij willen zeggen: blijf vooral betrokken en ga door met het uitdragen van die waarden die in de raad zo hoog zijn gehouden. Blijf bijdragen aan de Houtense samenleving met de kennis en ervaring die je in de raad hebt opgedaan, want democratie is niet alleen wat zich in deze zaal afspeelt, maar buiten kun je ook nog heel veel doen, en van het verbinding daarmee houden wordt iedereen beter. En voor degenen die het raadswerk overwegen: het is ontzettend mooi om namens 24.000 kiezers of 50.000 Houtenaren besluiten te mogen nemen om deze gemeente nog mooier te maken. Dus mocht men die wens hebben of daartoe aandrang voelen: dit is een avond om daar eens over te praten met mensen, want over vier jaar moet er ook weer een raad zijn, en in de opmaat daarnaartoe zijn er ook allerlei dingen die je in deze raad kunt doen. Tenslotte wilde hij Wouter de Jong nog even toespreken. Wouter heeft de hele avond staan werken om de vertrekkende raadsleden van verkeersborden te voorzien in het kader van de circulaire economie. Hij krijgt er geen terug. Maar hij wil Wouter in ieder geval bedanken voor het hele goede voorzitterschap wat hij de afgelopen jaren aan de dag heeft gelegd. Zelf had hij als fractievoorzitter het voorrecht om in de benoemingsprocedure van de burgemeester een rol te mogen spelen en wat hem betreft is de keuze die daar is gemaakt voor Wouter de Jong als juiste kandidaat voor Houten, volledig bevestigd. Er zijn ook regelmatig functioneringsgesprekken gevoerd, dat is wettelijk vereist. Daaruit blijft bij hem bij het persoonlijke enthousiasme en de persoonlijke betrokkenheid van Wouter de Jong en de manier waarop hij dit alles als burgemeester doet. Hij heeft daar heel veel waardering voor, vindt dat Wouter dit op een heel goede manier doet, ook nu weer blijkens de betrokkenheid en alle voorbereide praatjes voor afscheid nemende raadsleden. Hij is zelf inderdaad niet de man van de confrontatie, terwijl Wouter de Jong zelfs in dat soort praatjes de confrontatie nog wel een beetje opzoekt, er zit altijd een beetje een scherp kant aan diens toespraken. Maar dat siert Wouter de Jong en geeft ook net een beetje de peper die de functie van burgemeester ook goed kan gebruiken. Eén puntje wat hij zelf dan nog wel wil inbrengen - en waar hij de confrontatie dan toch mee aangaat, en de ChristenUnie de volgende periode veel succes mee wenst - is het punt van *de blinde hoek*. Eldert baste niet alleen 'Van Luling!' maar zat ook vaak nadrukkelijk te brommen en met opgeheven vinger te manen om die blinde hoek in de gaten te houden, want daar zitten ook raadsleden die vaak iets willen zeggen. Daarmee komt hij, hopelijk namens de raad, aan het eind van zijn praatje. Hij heeft de samenwerking met eenieder hier heel erg gewaardeerd en zal hen ook heel erg gaan missen. Hij blijft in Houten gewoon actief als inwoner en gaat ook weer andere leuke dingen doen. Hij wenst iedereen die de volgende periode blijft heel

veel succes, hoopt iedereen die vertrekt uit de politiek in Houten regelmatig nog tegen te komen en dankt alle aanwezigen hartelijk.

De **voorzitter** constateert dat de griffier ook nog graag even iets inbrengt.

De **griffier** legt uit dat toen een aantal raadsleden en ook een wethouder hadden aangegeven dat zij vrijwillig wilden ophouden, het de griffie leuk leek om een soort exitgesprekken te voeren en die te bundelen in een heuse glossy, een soort Linda voor op de koffietafel. De glossy is 'Tot besluit' genoemd. Helaas wist de griffie natuurlijk niet hoe de kiezer zou oordelen, anders was het een dikke glossy geworden. Maar dank zij de woorden van Erik van Vliet is van de leden die niet in de glossy staan nu toch ook waardig afscheid genomen. In dit magazine staan veel tips, *do's en don'ts* van de vertrekkende raadsleden, waar men zijn voordeel mee kan doen en die straks ook interessant zijn voor de nieuwe raadsleden. Het leuke is dat uit de interviews die door Koos Kappert heel goed zijn afgenomen en verwerkt in de glossy, heel sterk naar voren kwam de waardering die de raadsleden hebben voor de ambtelijke organisatie en de inzet van de ambtenaren. Als blijk van dank zal deze glossy dan ook breed onder alle medewerkers verspreid worden, zodat de dank ook bij hen terechtkomt. Hij overhandigt Erik van Vliet het eerste exemplaar. **Erik van Vliet** wil naar aanleiding hiervan graag nog graag kwijt dat hij met schaamrood op de kaken moet bekennen weliswaar de burgemeester te hebben toegesproken maar de griffie en alle inzet die de griffie de afgelopen vier jaar heeft geleverd, te zijn vergeten te noemen. Hij maakt deze omissie graag goed en bedankt William en met William ook de overige griffiemedewerkers heel hartelijk voor de eminente wijze waarop zij de raad de afgelopen vier jaar hebben ondersteund.

8. Sluiting.

Niets meer aan de orde zijnde dankt de **voorzitter** de aanwezigen hartelijk voor hun aanwezigheid en sluit hij de vergadering om 20.56 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 29 maart 2018 .

De raad voornoemd,

De griffier,

de voorzitter,

W. van Zanen

W.M. de Jong

Bijlage 1: Toezeggingen

Datum raad	Voorstelnummer-Agendapunt	Toezegging	Portefeuillehouder	Stand van zaken/ planning
27 maart 2018		In deze vergadering zijn geen toezeggingen gedaan.		

CONCEPT